

Denis Diderot TÄMÄ EI OLE TARINA

Suomentanut Jan Blomstedt

ntamo P&C

TÄMÄ
EI
OLE
TARINA

© 2015 Jan Blomstedt
ISBN 978-952-215-577-1

ULKOASU
Make Copies

KANNEN KUVAT
Jean-Honoré Fragonard (1732—1806), *La Lettre d'amour*,
Jeune fille jouant avec un chien

TAKAKANNEN KUVA
Louis-Michel van Loo (1707—1771), *Diderot*

YHTEISTYÖSSÄ
Pro&Contra

VALMISTAJA
BoD — Books on Demand, Norderstedt, Saksa

2015
ntamo
www.ntamo.net

Denis Diderot

TÄMÄ
EI
OLE
TARINA

Suomentanut
Jan Blomstedt

ntamo

7 HUIJAUS

39 KESKUSTELU MARSALKATAR DE***:N KANSSA

65 TÄMÄ EI OLE TARINA

97 MADAME DE LA CARLIÈRE

131 DIDEROT JA NAISSET. Jan Blomstedt

HUIJAUS

MUISTELEN mielelläni tapausta eri vaiheineen, sillä se voi huvittaa teitä. Aloitan summamutikassa, mutta jätän tarinan kesken, jos se alkaa ikävystyttää minua.

Ruhtinas de Galitzine suuntasi matkansa kohti Aix-la-Chapellen kylpylää; hän tapasi siellä nuoren ja kauniin kreivitär de Schmettaun. Kolmessa päivässä heistä tuli rakastavaisia; mies avasi sydämensä; häntä kuunneltiin; hänestä tuli naisen puoliso.

Aiemmin mies oli ollut Pariisissa kiintynyt naiseen nimeltä Dornet, hyvää sukua, melko kauniskin, mutta terveydessä ei ollut kehumista. Älyä ei puuttunut, mutta nainen oli tietämätön kuin oopperan tanssijatar ja siis omiaan astumaan ansaan.

Avioitumisensa jälkeen ruhtinasta alkoi harmittaa, että hän oli jättänyt tyttöselle pari kolme muotokuvaa, ja hän pyysi

minua, jos suinkin onnistuisin, hankkimaan ne hänelle takaisin. Sehän ei ollut helppoa. Minulle tuli eri keinoja mieleen, ja yhden kohdalla pysähdyin; sen avulla voisi ehkä hyötyä hänen terveydentilansa ailahteluista ja saada hänet uskomaan muotokuvien kuntoa heikentävään vaikutukseen, mikä pelästyttäisi hänet. Onpa naurettavaa, te sanotte. Kuten haluatte. Mutta toisaalta on suotavaa käyttäytyä hyvin; vaikka uskottoman rakastajan muotokuvat ovat pikkujuttu, sitä voi hätäntyneen naisen mielikuvituksessa vähän suurennella, ja yleensä naiset ovat terveyden kysymyksissä varsin herkkäuskoisia ja pelokkaita, melko taikauskoisia suorastaan, etenkin sairastellessaan!

Tärkeintä oli löytää nokkela mies, joka kykenisi esittämään sen roolin, jonka hänelle antaisin, ja tämä mies oli käden ulottuvilla. En sano mitään hänen taidoistaan, ne jäävät teidän arvioitaviksenne.

Tunnette nyt tämän näytöksen aiheen; se on *Takaisin saatavat muotokuvat*. Näyttämönä on Madame Therbouchen asunto pienessä Falconetin talossa. Henkilöhahmot ovat Madame Therbouche, Mademoiselle Dornet, myös kaunottareksi kutsuttu, sekä tarinan kelmi, Bonvalet-Desbrosses, turkkilainen valelääkäri.

Ajankohta on syyskuu, eräs viimeisiään vetelevä päivä. Mme Terbouche on jättänyt siveltimensä ja syventynyt juttelemaan Desbrossesin kanssa asioistaan, joita kohtaan tämä osoittaa niin uskoakseni suurta mielenkiintoa.

Nyt saapuu Mlle Dornet. Hän ei tervehdi läsnäolijoita, hän heittäytyy sohvalle. Otettuaan vain yhden pikku askeleen hän

DIDEROT: Lisätkää että hullut ovat olleet ja tulevat olemaan enemmistönä ja että vaarallisimmat heistä ovat uskonnon kasvatteja; edelleen että yhteiskunnallisen sekasorron lietsojat tietävät oikein hyvin miten käyttää heitä hyväkseen.

MARSALKATAR: Mutta pitäähän jonkin mahdin pelotella ihmisiä tekemästä pahaa, johon lain käsi ei yllä. Jos tuhoatte uskonnon, millä korvaatte sen?

”Meillä on tässä omintakeinen 1700-luvun ihminen: filosofi, mutta ei rakenna filosofista oppia; kirjoittaa, mutta ei pidä itseään kirjailijana; suosii dialogimuotoa, mutta hylkää platonisen dialogin opettavaisuuden; pitää naisista, mutta ei väitä olevansa naisten tuntija.” — *Jan Blomstedt*